

ÎN MAREA FAMILIE A LĂZĂRIȘTILOR

Poarta Colegiului Național „Gh. Lazăr” din Sibiu, pe care o împingeam cu atâta emoție la admiterea noastră în liceu, acum s-a redeschis pentru absolvenții promoției 1962, ca să ne primească la aniversarea anuală, pe care am programat-o în 25 mai 2023. Din partea Colegiului, ne-a salutat doamna Neli Rusu, care îmbină în activitatea ei pasionată calitatea de biblioteconomistă cu cea de istoric. Îi mulțumim și pe această cale pentru căldura cu care a găzduit evenimentul nostru aniversar în primitoarea sală a Bibliotecii Colegiului.

Aproape 50 dintre colegii noștri nu mai sunt în lumea aceasta, iar dintre minunații profesori care ne-au modelat intelectual a fost prezentă numai „fizicuța”, cum cu drag o numeam noi în anii liceului pe doamna Maria Ursu. Am ținut un moment de reculegere pentru profesorii și colegii plecați la ceruri. Am cântat imnul academic „Gaudeamus igitur”, iar apoi, așa cum cere tradiția, s-a strigat catalogul la clasele A, B, D și E, amintindu-ne întâmplări de tot felul din anii celei mai rodnice creșteri intelectuale și etice a vieții noastre. Poezia pe care am scris-o la prima noastră revedere lăzăristă se încheia cu strofa: ”Astfel regăsiți, noi grăi-vom cinsti:/ Nu diplome aducem, nici lauri, odoare,/Chiar de ele există. Lui Lazăr cel drept/Azi spunem povestea vieții ca floare.” Constat că nimic nu s-a schimbat în timp din sentimentul de bucurie a mărturisirii sub spectrul Primului Dascăl al Neamului, mai ales că anul acesta în 17 septembrie se vor împlini două sute de ani de la moartea lui Gheorghe Lazăr. Ideea laitmotiv a gândurilor mărturisite a

fost aceea că, după absolvirea noastră, copiii și acum nepoții, la cei mai mulți dintre noi, studiază tot în liceul emblematic al orașului de pe malurile Cibinului. Mândrie mai adevărată nici nu poate exista, iar deschiderea este de o amplitudine istorică. Când mi-a venit rândul la cuvânt, am amintit faptul că la mijlocul secolului al XIX-lea în acest liceu învăța ocnerul Nicolae Cristea (1834-1902), „uncheșul”, cum auzea mama mea vorbindu-se în familia ei despre cel care, după absolvirea facultăților de Teologie și de Drept în țară și cu o specializare în Filosofie și Economie Politică la Universitatea din Leipzig, Germania, a devenit slujitor al Bisericii Ortodoxe la Sibiu sub patru mitropoliți, dintre care Andrei Șaguna a rămas neegalat. Publicist temerar, „lăzăristul” Nicolae Cristea a activat timp de 18 ani în calitate de redactor-șef al „Telegrafului Român” de la Sibiu, din care a făcut cea mai modernă publicație din Transilvania, cum preciza cu admirație Mihai Eminescu. Ca memorandist condamnat în 25 mai 1894, (lată că se împlinesc 129 ani de la acea zi dramatică!), în răsunătorul proces de la Cluj, el a slujit întregul neam românesc din Transilvania cu spirit de jertfă martirică și cu simțul datoriei sociale împlinite, pentru că timp de 30 de ani (1867-1897) a condus Reuniunea Meseriașilor Români, prin care a pus bazele unei pătri socio-profesionale care a impulsionat progresul economic al țării. Câtă nevoie este astăzi de asemenea modele de autentic patriotism și de o demnă ținută etică! Constatând că nimeni nu evocă personalitățile înaintașilor de o aleasă

vrednicie pe care liceul nostru le-a dat, am sugerat profesorilor să inițieze o rubrică permanentă în cele două publicații ale Colegiului cu prezentarea lor.

Expunerea mea la aniversarea din 25 mai a.c. a continuat cu ideea că, precum niște verigi care se înlanțuie firesc, soțul meu, iar după cinci ani, eu și, mai târziu, băieții noștri, fiecare a luat câte un strop din lumina Lazărului. În 18 ani școlari de la început de profesorat, într-o carieră de 51 ani închinată neîntrerupt activității didactice, eu am lucrat în această instituție de învățământ ca dascăliță de literatură română și de literatură universală. Ca și mărturia mea, s-au derulat poveștile celor 20 de colegi care au revenit la liceu în ceas aniversar, cu sentimentul că se întorc într-o familie spirituală temeinică, minunata familie a lăzăriștilor.

Surpriza cea mai mare a fost să ascultăm cuvântul profesoarei Maria Ursu, acum în vârstă de

93 de ani, care a fost elevă, învățând în clădirea Lazărului, unde a dat examenul de admitere la clasa I de liceu, care venea după primele 4 clase, făcute în satul natal Bradu, unde bunicul ei fusese primul primar român. Erau anii tulburi ai celui de-al Doilea Război Mondial, când condiția dascălului și cea a învățăcelilor lui erau de-a dreptul dramatice. După ciclul gimnazial, atunci numit inferior, se dădea examen de capacitate ca să intre în clasa V-a de liceu, adică în cursul superior, urmat la Domnița Ileana, cu construcția tocmai atunci terminată. La Lazăr, ele erau doar găzduite ca liceu de fete. Elevele purtau două uniforme, pe cea de școală, bleumarin cu guleraș alb și ținuta de plimbare-fustă bleumarin plisată și bluză albă. Materialele de uniformă se cumpărau de la magazinul Floașu, unde erau cele mai bune stoffe. Uimitoare a fost memoria intactă cu care doamna profesoară Maria Ursu, în ciuda vederii ei slabe, ne-a reperat pe fiecare, rememorând momente îndepărtate din viața școlii, dânsa trăind acum cu sentimentul că „noi suntem copiii ei”. Prezența Domniei Sale printre noi a primit valențele unui simbol, căci absolvenții de acum 61 de ani o priveau cu toată dragostea recunoștinței trimise astfel tuturor profesorilor noștri de altădată.

Petrecerea care a urmat la restaurant nu a fost doar prilej de ospățare, ci și de continuare a dialogului nostru într-o atmosferă ca niciodată de plăcută, dacă reținem impresia comunicată de colegii Ecaterina Bujoreanu Georgescu, venită de la Oradea pentru acest eveniment, Cristian Sorete, Nae Ștefănescu și alții. Eu am oferit tuturor volumul recent publicat, „Dialog epistolar cu Nae Antonescu” (Editura TechnoMedia, Sibiu,

2023), o inedită confesiune despre condiția profesorului în anii socialismului românesc, iar colegul Nae Ștefănescu ne-a regalat cu cartea sa plină de delicii din istoria scrisă și nescrisă a satului natal, intitulată „În povești” la Bocca del Rio” (Editura Sfântul Ierarh Nicolae, Brăila, 2023).

Satisfacția întâlnirii noastre a fost imensă. Ne-am despărțit cu greu, dar nu oricum, ci propunându-ne o reîntâlnire în vara aceasta cu colegii lăzăriști din străinătate, care au fost siliți de împrejurări să lipsească în 25 mai 2023, pentru că, mai mult ca oricând, acum când ne apropiem de pragul vârstei de 80 de ani, nicio împlinire nu poate egala bucuria prieteniei colegiale adevărate.

Anca Sîrghie

(articol publicat în ziarul TRIBUNA, an CXXXIX, nr. 9419, din 7 iunie 2023, p. 16.)

<https://www.tribuna.ro/stiri/eveniment/in-marea-familie-a-lazaristilor-170317.html>